

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 635/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. decembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Gelenky Hencovskou, Bajzova 2, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 173/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 173/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou napadnutého konania, ktoré je vedené o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode. Sťažovateľka podala návrh na začatie konania na okresnom súde 18. septembra 2014. Od podania návrhu súd vykonal tri pojednávania, a to 22. júna 2015, 26. októbra 2015 a 18. januára 2016. Následne okresný súd vydal uznesenia, ktorým v napadnutom konaní ustanovil znalcov pre účely určenia všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, ako aj hnutel'ných vecí, ktoré tvoria predmet vyporiadania. Zároveň okresný súd zaviazal sťažovateľku na zloženie preddavku na trovy znaleckého dokazovania. Sťažovateľka podala 8. apríla 2016 proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, v ktorom poukázala na svoje nepriaznivé majetkové a zárobné pomery. Odvolanie proti uzneseniam podal 11. apríla 2016 aj odporca. Od uvedeného obdobia okresný súd vo veci nevykonal žiaden úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej, preto podala sťažovateľka 13. júna 2017 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní. Predseda okresného súdu preskúmal postup zákonného sudcu v napadnutom konaní a sťažnosť vyhodnotil ako dôvodnú len čiastočne. Zároveň upozornil sudcu na nutnosť plynulého konania a zaviazal sa sledovať jeho postup až do právoplatného skončenia veci. O vybavení sťažnosti bola sťažovateľka informovaná listom predsedu okresného súdu z 19. júna 2017.

3. Sťažovateľka navrhla, aby o jej sťažnosti rozhodol ústavný súd nálezom, ktorým vysloví, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prikázal konať okresnému súdu v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prerokovaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

6. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba

domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

7. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, I. ÚS 92/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, III. ÚS 26/2011) alebo návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 199/02).

8. Z vyjadrenia predsedu okresného súdu, ako aj samotnej s'ťažnosti vyplýva, že proti uzneseniam okresného súdu, ktorým bola s'ťažovateľka a zrejme aj odporca zaviazaní zložiť preddavok na znalecké dokazovania, podala s'ťažovateľka a aj odporca odvolanie. S'ťažovateľka podala odvolanie na okresnom súde 8. apríla 2016 a odporca 11. apríla 2016. V júli 2016 boli tieto odvolania zasielané procesným protistranám. S'ťažovateľka bola výzvou z 15. júla 2016 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyzvaná na zdokladovanie svojich majetkových pomerov. Výzva súdu bola právnej zástupkyňi odosielaná 27. júla 2016, avšak súdu bola vrátená 19. augusta 2016 z pošty ako neprevzatá v odbernej lehote. Okresný súd preto vykonal opätovné doručovanie zásielky, ktorá bola prevzatá 26. septembra 2016. Právna zástupkyňa požiadala 11. októbra 2016 súd o predĺženie lehoty na splnenie výzvy do 20. októbra 2016. Pretože odporca v napadnutom konaní podával návrhy, aby súd odňal s'ťažovateľke oslobodenia od súdnych poplatkov, vydal okresný súd 20. decembra 2016 uznesenie, ktorým odmietol návrh žalovaného na odňatie oslobodenia s'ťažovateľky od súdnych poplatkov. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že vo veci je určený termín pojednávania na 1. február 2018.

9. Napadnuté konanie tak v čase podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo takmer tri roky (34 mesiacov). Okresný súd konal po podaní návrhu, ako aj v priebehu roka 2015 v zásade plynulo, jeho postup v roku 2016 bol v rozhodujúcej miere ovplyvnený rozhodovaním o odvolaniach účastníkov (sťažovateľky a odporcu) proti uzneseniam, ktorými boli zviazaní zložiť preddavok na znalecké dokazovanie. Postup okresného súdu bol v tejto súvislosti negatívne ovplyvnený aj tým, že právna zástupkyňa sťažovateľky neprevzala výzvu na preukázanie majetkových pomerov, čo si vyžiadalo jej opätovné doručovanie. Po prevzatí tejto výzvy však na ňu sťažovateľka nereagovala promptne, pretože prostredníctvom svojej právnej zástupkyne požiadala o predĺženie lehoty. V priebehu roka 2017 okresný súd nevykonal žiaden relevantný úkon a najbližšie pojednávanie je nariadené až na 1. február 2018.

10. Ústavný súd vníma nedostatky v efektívnosti a plynulosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ako aj obdobie jeho nečinnosti. Tieto však v danom čase nedosiahli ústavnoprávny rozmer. Ústavný súd neidentifikoval v doterajšom postupe okresného súdu také nedostatky, ktoré by nasvedčovali tomu, že ním dochádza k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nečinnosť okresného súdu v období roku 2017 možno hodnotiť ako prietahy v konaní. Ako už bolo uvedené, nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 42/01).

11. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že hoci doterajší postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol bez prietáhov, ich intenzita s prihliadnutím na všetky okolnosti napadnutého konania, ako aj na doterajšiu dĺžku konania (takmer tri roky) nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol jednoznačne viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasný stav konania nevylučuje definitívne možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v celom rozsahu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2017